

Mindennapi valóságunkhoz hozzátartozik a közösségi média: átértelmezi korábbi szokásainkat, kiveszi részét az ünnepeinkből, megváltoztatja azt, ahogyan a magunk és mások hétköznapjait érzékeljük. Különbség van azonban abban, ahogyan már felnőtt generáció viszonyul az online közösséghez, illetve ahogy a tini. Utóbbi esetében még veszélyesebb, hogy egyre kevesebb időt tölt az offline térben.

A mai gyerekeknek az online világ maga az élet, a valóság

FOTÓ: 123RF.COM



Ne az internet használja a gyereket!

A mostani harmincasok még offline világban nőttek fel, a tévétől féltette őket mindenki, hogy rossz hatással van a túlzott tévénézés, kevés időt töltenek a szabadban, befolyásolja a szabad képalkotó képességüket, egyre kevesebbet olvasnak. Most mindezekért az internet világot okolják, de míg a mostani harmincasok ki tudták kapcsolni a tévét, a mai tiniknek nincs ennyire könnyű dolga. Ők az online világba születtek bele: lehet hogy még egész picibaba korukban anyuka gyereknevelési könyvet olvasott, de apa már biztosan sokat ült gép előtt, és tinikorukra már anya is okostelefonon keresi a receptet – fejt ki véleményét a témáról Szigyártó Adrienn családterapeuta.

„A mai tinik nem úgy használják az online teret, mint ahogy a mostani harmincasok, hanem nekik ez maga az élet. Nincs külön offline és online világuk, nem az van, mint régebb, hogy vettünk egy mély levegőt, mikor reggel iskolába kellett készülni, és tudtuk, hogy elkerülhetetlen, hogy találkozunk azzal a lánnyal, aki mindig ferdén néz ránk, és otthon fellélegezhetünk, hogy túl vagyunk rajta, és a szomszéd lánnyal mégis jobb találkozni... Most a riválisok mindig jelen vannak az online térben: telefon a zsebben, közösségimédia-applikáció letöltve, és nincs menekvés. Ha minket szóban bántottak, nagyon fájó volt, de a mostani tinik mindezt örökre megkapják. Leírva, kommentben, ráadásul sokszor teljes ismeretlenektől” – teszi hozzá a pszichológus, aki úgy véli, abban viszont nem különböznek a mostani tinik sem,

”

A médiahasználat-tudatosságban maradhatnak alul a fiatalabbak, akik elhiszik, hogy amit látnak, az a valóság, és csalódnak, amikor kiderül, hogy az csak egy szelet, csak egy nézet.

hogy korai serdülőkorban a kortársak véleménye többet nyom a latban, mint a szülőké.

De mégis mi a dolga a szülőnek ilyenkor, hiszen ő maga is ebben az online világban próbál eligazodni, legtöbbször ott keresi a válaszokat? – tettük fel a kérdést a marosvásárhelyi szakembernek.

„Nekünk, szülőeknek a feladatunk, hogy kora gyerekkorban érzelmileg elérhetőek legyünk, egy biztosan kötődő kapcsolatot alakítsunk ki gyermekeinkkel. Ami sok esetben pont azért nehéz, mert ehelyett a ránk szakadó információsokaságban próbálunk meg evickélni, mi is az online világban próbálunk eligazodni az ösztöneink helyett. Ott próbálunk választ keresni gyereknevelési kérdéseinkre, problémáinkra. Ha segítenünk kellene az internet veszélyeitől megóvni a gyerekeinket, az első dolog, ami eszünkbe jut, az lesz, hogy egy internetkeresőbe beírjuk: „hogyan védjük meg...” – mondja Szigyártó Adrienn.

A tudatos médiahasználatban maradhat alul a tini

Egy felnőtt esetében a közösségi médiahasználat a szakmai élet elengedhetetlen követelménye is lehet, ami céltudatosságot jelent, fokozottabb tudatosságot a tartalmak megosztásában – fejt ki Fülöp Otília médiakommunikációs szakember. „A felnőtt valószínűleg jobban szelektál, tisztában van azzal, hogy médiahasználatával éppen létrehozta azt, amilyennek őt mások látják. Ebben a tudatosságban maradhatnak alul a fiatalabbak, akik elhiszik, hogy amit látnak, az a valóság, és csalódnak, amikor kiderül, hogy az csak egy sze-

let, csak egy nézet. Persze attól még valós, hogy nem maga a valóság. Ettől válnak kicsit bonyolultabbá a dolgok. De szerintem van olyan tini, aki sokkal jobban tájékozódik ezekben a közvetített valóságokban, mint sok felnőtt. Az X, Y, Z, illetve alfa generációkat a médiahasználat különbségei is elválasztják egymástól, mégis van arra is kategória (C), aki kor alapján egyik, kapcsolódási igényben másik generációhoz tartozik” – teszi hozzá a szakember, aki szerint az online kommunikáció inkább tünet, mint egy végső stádium.

Valahogy úgy kellene erre gondolnunk, hogy van egy új mikroszkópunk, aminek a segítségével olyan dolgokat látunk meg, amelyek a pusztán szem számára láthatatlanok. Kár lenne a mikroszkópot azért kidobnunk, mert nem tetszik, amit látunk vele. Inkább magyarázatokat és megoldásokat kell keresnünk. A fiatalok online kommunikációja sokszor csupán magának a kommunikációnak a fenntartásáról, a kapcsolat megerősítéséről szól, a nyelv fatikus funkciója kerül előtérbe. Nem beszélünk semmiről, csak tudatjuk, hogy itt vagyunk, és várjuk, hogy a többiek erre visszajelezzenek. Emotikonra emotikon válasz. Mindez egyféle bizonytalanság és túlérzékenység tünete (mi is a dolgom, jól vagyok-e, mit érzek). Ezekre a kérdésekre kereshetnénk válaszokat, és a megoldásnak lehet pont a közösségi média lesz az eszköze – fejt ki Fülöp Otília.

Az internet legyen érte, ne fordítva

Szigyártó Adrienn úgy véli, a tinik többsége nagyon nehezen boldogul egy reális kommunikációs helyzetben,

mert egyre szegényebb szókinccsel rendelkeznek és egyre inkább a könyvebb, leszűkített kommunikációs közeget választják, azaz a chattelést a szemtől szembeni beszélgetések helyett. Szerinte az emotikonok oda-biggyesztése nem egyenlő a megélt és tükrözött érzélemmel. De miért is olyan fontos, hogy az érzelmeket megéljük gyerekként, tiniként?

„Az empátiás készség kialakítása egy alapvető emberi tulajdonság, ami nélkül nagyon nehezen tudnánk boldogulni. Ez azt a készséget jelenti, hogy felismerjük, és meg tudjuk érteni, hogy mit érezhet a másik ember az adott helyzetben. Amennyiben nincs mintánk rá, nem éltünk meg hasonló érzelmeket, ez lehetetlen” – részletezi a pszichológus. Ezért is fontos, hogy a gyerek az offline térben is megtapasztalja, hogy szülei hogyan viselkednek különböző társas kapcsolatokban. Ha nem láttuk a szüleinket párként működni, nem láttuk, hogy szeretik és tisztelik egymást, nincs mintánk arra, hogy működik egy párkapcsolat. Ha nem láttuk, hogy a szüleink hogyan lépnek kapcsolatba másokkal, szabadidejüket hogyan használják ki, hogyan élnek közösségi életet, nincs honnan mintánk legyen rá. Jó vagy rossz, de kell lennie egynek.

Szigyártó Adrienn bevallja, ő nem látja azt, hogy az online világban való boldogulás segíti az offline világban való eligazodást. Emberközi kapcsolatokban semmiképp nem. És lássuk be, hogy ez azért fontos. „Építeni kellene a gyerekünk offline világát, teret biztosítani szabad játékokra, sportra, barátokkal való találkozásokra, s keretet adni, mintát arra, hogyan használja a közösségi médiát és az internetet. Az internet legyen érte, ő használja, nem pedig fordítva, vagyis ne az internet használja őt” – fejt ki határozott véleményét a marosvásárhelyi családterapeuta.